No. 1442 Zaterdag 19 Augustus 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Vliegers-Emoties.

Zooals bekend is, heeft kapitein Von Umlauff, een Oostenrijksch officier, de vorige maand in anderhalven dag een kranig aviateursstukje volbracht. De officier vloog van Weenen naar Pest; en van Pest weer terug naar Weenen, welken tocht hij deed in 2 uur 21 minuten. 't Is een afstand van 337 K. M. langs de spoor, waar de Konstantinopel-expres-trein 4 uur 20 over doet. Op den terugweg vloog hij in een storm; in de Pilsener bergen heele einden 130 K. M. per uur — en zei, toen hij geland was: Dat zou ik voor geen geld ter wereld nog eens doen, — *Jede Minute dieser Fluge habe ich vor mein Leben gekämpft. Jede Minute.*

De heer Feenstra, medewerker van de „*Telegraaf* geeft in zijn blad het verhaal weer dat Von Umlauff zelf schreef.

Zuiver en psychologisch-rààk drukt de aviateur zich uit, wat een zeldzaamheid is, daar bijna alle andere vliegers hun verslag aan reporters voorkauwden.

Alzoo: het woord is aan Ritmeister Hans, Ritter von Umlauff·

„Een tikje nerveus is men steeds, als men de machine voor een overlandvlucht naar buiten laat brengen. Natuurlijk ! — Per saldo weet gij, dat het u eventueel den hals kan kosten. Dat is geen vrees; men wil immers zelf het gevaar; daagt het uit. — Juist dàt bewustzijn is heerlijk. — Juist dit ingaan tot een wààg is de moeite — maakt het leven en 't bestaan werkelijk tot wat anders dan schimmelen.

Men neemt plaats in het apparaat; en nauwelijks slaat de motor, of alle opwinding is weg. Het is gek, maar het is zoo. Plotseling voelt men een groote zekerheid, een bijna oneindig vertrouwen in de machine. Als de motor maar regelmatig suist, als zijn knetteren maar niet onderbroken wordt door stooten of plofingen. Het zuivere suizen van den motor — dat is...... sferen-muziek. Je gaat er geheel in op — geeft er je geheel aan over. Hemelsch !

't Aeroplaan rolt nog over den grond. Als door een magnetische kracht opgeheven, suist-ie dan in de hoogte. Met: een sprong! Men trekt hem zelf op; helpt hem met het hoogtestuur zich losmaken. Maar de nieuweling bemerkt het oogenblik niet, dat hij van den grond komt. Het toestel verliest, tijdens dat het fiets-snelt, geleidelijk: zijn gewicht. De suizende propeller waait het in zwevening; terwijl het eigenlijk nog steeds rijdt. Pas als de grond, meters diep opeens wegvalt, merkt de piloot, dat hij: nu „vliegt" Jammer genoeg, heeft hij meest geen tijd, zich aan het weeldegevoel van dezen nieuwen toestand over te geven. Hij hoort z'n motor suizen; ziet het apparaat vooruitkomen. Voelt het vooruitkomen. — Maar hij voelt tegelijk nog iets anders. Hij voelt een streven van al zijn zenuwen om zich in de schommelbewegingen van het apparaat — te concentreeren. En alles in hem denkt en spreekt: hou je roer recht; en pas op — je evenwicht !

Want de instinctieve hanteering van het apparaat maakt je tot een goeden aviateur. Men moet, wil men een manoeuvre uitvoeren, niet eerst gaan uitrekenen: zus of zoo! Men moet het voelen; en dan: instinctief doen. Op een bepaalde beweging van het apparaat reageer je heel uit het onbewuste weg, met tegelijk meest: twee, drie, vier grepen en bewegingen. Het evenwicht — that's the question ! — Daarbij moet je niet op de uitersten van je vleugels kijken; dat zou je noodeloos zenuwachtig maken. Je kijkt vlak voor je op den kop van het toestel. En voor de rest, voel je het wel.

Welk een onbeschrijfelijke roes is het, door de lucht te suizen ! Dikwijls, windstille einden, heb ik, de rechterhand los van den volant, de linkerhand in mijn schoot, mijlen ver door de lucht gevlogen, als in een fauteuil zittend; één bonk overgave aan het genot, énkel van het kijken. De wereld is zoo mooi; en zoo heerlijk veraf; boven. Op een paar honderd meter zijn de steden en dorpen als bouwplatengoed; speeldoosfiguren. Maar als je hooger stijgt, verandert de aarde meer en meer in een aardrijkskundige kaart. De groote wegen zie je: witte gespannen draadjes. De stroomen zie je, vol fonkelfng, levendiger; spiegelend. De wouden zijn niet meer dan aardappelvelden geworden. De spoorlijnen zijn lineaaltrekken, meetkundige teekeningen. En de menschen; die zijn heelemaal niets meer. Dikwijls zoek je ze. De dieren heb je gewoonlijk veel gauver in de gaten.

Op mijn tocht naar Boedapest vloog ik recht over een kudde. Ik zocht den boer. En ging scherp op hem loeren. Zijn hond ontdekte ik het eerst. Veel later pas: den man.

Men ziet: heerlijk ver. Als de dag helder is, dan kan men, als men matig hoog gaat hangen, makkelijk 50 kilometer ver kijken. Wie snapt daar niet direct de beteekenis van het aeroplaan in tijden van oorlog? De eerstvolgende groote veldslag in Europa zal vermoedelijk bij storm geslagen worden. Omdat de veldheeren der oude school den nieuwen factor nog niet vol in het spel zullen durven en willen betrekken Als het er om gaat: on of even.

Voor de verkenning is de vliegmachine een superbe ding. Over een vesting ben ik gevlogen. Zevenhonderd meter hoog. Ik kon ze zoo uitteekenen; zag àlles van den aanleg.— Laten ze gerust op je probeeren te schieten. Als je 750 meter hoog hangt en met de razende vaart van 90—100 kilometer door de lucht schiet. Als ze al een gaafje in je vleugel schieten, kan je nog neuriën: tous mes compliments; messieurs les ennemis !

Het beeld der wereld is van daarboven anders, dan wij het van beneden gewend zijn te zien. En het is goed, dat men zich aan dien aanblik eerst min of meer went. B.v. door ballonreizen. Want: met haar behulp moet men zich in hoofdzaak oriënteeren. In het kompas heb ik voor de vliegmachine niet veel idee. Het zou te groot en te zwaar moeten wezen; als men er werkelijk wat aan zou willen hebben. Nu, de torens, de bergen, rivieren, wouden — kaartgevoel, — en last not least: de vogelkijk op de dingen — die zullen ons op den duur door · den lucht moeten helpen.........

Een genot is het: te zweven en te suizen. Vooral het gevoel der gewichteloosheid enthusiasmeert ! De stroomen frissche reine lucht, die langs je loopen, brengen in deze begeestering een prikkel. Als een roes is het. Diep onder het apparaat flitst de wereld voorbij. En om je is: een oneindige rust. Alleen de motor suist zijn sferenzang. Geen geluid dringt verder tot je door. Ik vlieg nu 2½ jaar. Boven 50 meter heb ik nooit een menschenstem; nooit zelfs klokgelui gehoord — wat in de bergen van veel dieper opdraagt.

Op mijn weg naar Boedapest liet ik me diep op den Donau zakken, en hoorde toen het fluiten van een stoomboot onder me. Eerst zag ik den witten rookpuf schieten. Toen hoorde ik den loeibrom. Bijna...... als een: niets. Bij den terugkeer van mijn laatste vlucht in Wiener Neustadt, zag ik de menschen op het vliegveld in een geweldige beweging — maar ik hoorde niets van het enthousiasme. De motor is de solozanger daarboven. Door een eindelooze rust suist men zijn weg; door zijn stem alleen begeleid......

D.w.z. Dat geldt, zoolang geen felle winden waaien. — Het is een duivelsche muziek, als die om je apparaat gaan krijschen; in de draden gieren, en met den motor gaan vechten. Van Boedapest naar Weenen heb ik daarvan gelust......

Er zijn drie soorten buien en winden. Er zijn buien, die je omlaag drukken; er zijn buien, die je schudden en stooten; en zijn buien, die je laten vallen. Welke zijn de gemeenste? Ik voor mij geloof: de laatste. Wij allen hebben het in onze droomen wel eens gevoeld: het afstorten, het grondelooze. Ploem :—

Als zoo een droom, trekt zoo een bui je naar beneden. — Je vliegt het eene oogenblik nog vrij goed: opeens: weg ben je. Er is geen houen aan; je stort compleet naar benededen. Soms 20. 30 meter diep. — De motor gaat hoe langer zoo harder; hij vindt geen voldoenden weerstand meer; het is of hij in het luchtledige sabelt. Vreeselijk; ontmoedigend. is dat geluid. De nieuweling denkt: dat hij weg is. Maar de ervaren piloot, als hij maar niet te laag is, trekt er zich niet veel van aan. Die weet, dit is een luchtgat; straks pakken de propellerbladen weer lucht: dan suis ik wel weer in de hoogte. De winden, die je stooten en knauwen, kun je voelen, ongeveer als lichamelijke vijanden, waar je tegen bokst en stoeit, en op wie je inrijdt. Ze vorderen een straffe aanspanning van je zenuwen, maar meest kun je ze heel goed baas blijven.

Denkt de aviateur in zijn machine aan de gevaren; aan het groote graf, de wereld, onder hem? Nonsens! — Als je goed drijft, denk je geen oogenblik aan gevaren. Denkt een passagier op een mailboot aan het groote graf, den Oceaan, dat onder hem klotst? — Hij vertrouwt de planken, waar hij op staat — hij vertrouwt: de machines van de boot.

De vliegenier vertrouwt zijn motor net zoo; en als je normaal vliegt, is er geen kwestie van, dat je in den harden grond onder je een begeerige muil ziet, bereid je op te slokken — als een oester.

Natuurlijk: er zijn...... oogenblikken, dat je aan den dood denkt. Boven Pest drukte de wind me zoo laag op de stad, dat ik angst kreeg: háál ik het wel? — Deruit ! Deruit !

Het vrije veld — was toen mijn gedachte. Als hier wat gebeurt boven al die draden en schoorsteenen, pleinen en straten vol menschen......

Op mijn vroegeren tocht naar Oestenburg heb ik de emotie van het „verloren zijn" meegemaakt. Ik ben bijna aan een eindstreep, honderd meter hoog; opeens hoorde ik een kanonschot. Het volgend oogenblik zie ik, dat het doek van mijn linkervlerk geknapt is; in flarden flappert. Meteen zwiert het apparaat overstag naar rechts. Ik grijp onwillekeurig in de stangen met het idee: verloren — om ergens houvast aan te hebben. Maar reeds het volgend moment heb ik het stuur weer te pakken; door een onbewusten reddingswil gedreven. Meteen hoor ik den motor, die blijft loopen, en me courage toeroept ! Zoolang ik er ben, zijt gij er.— Dit alles gebeurde in een, hoogstens twee tellen.

Toen wist ik, dat ik het hield en wel heel goed neer kon komen. Al mijn zenuwen, al mijn gedachten schreeuwden toen echter: dalen—den grond – den grond ! — In minder dan een halve minuut was ik beneden.

Zal ik de oogenblikken der verschrikking hooghartig loochenen ?

Ze zijn er, maar zij ontnemen ons den moet niet, en zij vermeerderen onze ervaring.

Een Koningsdochter.

In de laatste dagen van Juni stierf 68 jaar oud, op haar rustig kasteel Moncalieri bij Turijn Prinses Clotilde, de oudste, mooiste en schranderste dochter van Victor Emmánuel, koning van Sardinië, later koning van Italië, den beroover van den H. Stoel.

Geboren in 1843 genoot zij een vreugdevolle kindsheid, tot ze op twaalfjarigen leeftijd haar moeder verloor. Haar vader bemoeide zich weinig met haar, zoodat zij haar opvoeding geheel ontving van hofdames en geestelijken. Toen koning Victor Emmanuel en zijn gewetenlooze minister Cavour zich hadden voorgenomen met behulp van keizer Napoleon III de Oostenrijkers uit Italië te verdrijven, verlangde de keizer, als dank voor zijn steun, de hand van prinses Clotilde voor zijn neef prins Napoleon, bijgenaamd Plon-plon, die bij iedereen als godslasteraar en liederlijk en om zijn liefdesavonturen bekend stond. Koning Victor Emmanuel was in den aanvang weinig geneigd toe te stemmen, maar Cavour wees op het belang van Italië. De hand van zijn dochter was voor Victor Emmanuel de prijs voor de hulp om zijn buurman Oostenrijk, Venetië en Lombardije te ontnemen. Daarvoor offerde hij zijn kind op. Onrechtmatige vermeerdering van zijn grondgebied was voor Victor Emmameer waard dan het geluk van zijn dochter.

O ironie, als Kerstgeschenk meldde haar vader haar op den vooravond van Kerstmis, dat hij reeds over haar beschikt had en haar reeds beloofd aan den Franschen prins. Deze zou op Nieuwjaarsdag aan zijn 15 jarige bruid worden voorgesteld.

Toen prins Napoleon naar Turijn kwam en het doel van zijn aanwezigheid bekend werd, ontstond een storm van verontwaardiging aan het hof en in de geheele stad. Talrijke adellijke dames verschenen niet op het bal, dat Cavour ter

Feuilleton.

De scheepsbouw voorheen en thans.

IV.

Een groot opzien in de zeevaart- en scheepsbouwkundige wereld baarde de verschijning van de famueze „*Great–Eastern*", die 680 voeten lang (± 207.5 M.) en 83 voeten breed was. (25 M.) Dit was echter alleszins verklaarbaar, waar de schepen de lengtemaat van 240 voet niet overschreden hadden.

Toch had nimmer het plan bestaan, een zóó machtige Leviathan te bouwen. Maar de bouwmeester, Scott Russell, te Millvane bij Londen, die het schip in de jaren 1852—59 had gebouwd, verviel tot die reusachtige afmetingen, om de groote hoeveelheid benoodigde brandstof te bergen voor het drijven van eene destijdsche groote machine.

Deze „*Great-Eastern*" was wel een novum, dat zijns gelijke niet had. Hem gingen vooraf de houten „*Great Western*" (210 vt. lang), en de ijzeren „*Great Britain*", (230 vt. lang) die echter veel beter in het kader van dien tijd pasten. Want om een dergelijk monster in alle opzichten genietbaar te maken, was de technische wetenschap uit dien tijd bij verre na niet toereikend. Hij was zwaar van constructie, wijl het lichte en sterke staal nog niet verkrijgbaar was, en de ontzaglijk zware machines deden het monster geweldig stampen.

En evenzeer was de productie uit die dagen bij verre na niet voldoende om den reus tijdig vol te laden. Door de groote successen aangemoedigd, had men een te stouten sprong gewaagd. In den vollen zin des woords, was hij een olifant uit de loterij, en werd ook voor gansch andere doeleinden gebezigd, als b.v. het leggen van onderzeesche kabels. Na vervolgens nog eenigen tijd als tentoonstellingschip te hebben dienst gedaan, werd de colossus aan sloopershanden toevertrouwd. Dergelijke groote schepen werden voorloopig niet meer op stapel gezet.

Eerst toen productie en het verkeer een ongekend groote uitbreiding verkregen, werd omstreeks 1890 de behoefte aan dergelijke groote schepen levendig. Een ware wedloop was daarvan het gevolg tusschen Engeland met zijn Allan–, Redstar–, White Star-, Union–, Cunard– en meerdere andere lijnen, en Duitschland met zijn Hamburg–America Linie, Norddeutscher en Bremer Lloyd. En in 1893 toonde Engeland u zijn „*Campania*" en „*Lucania*", die door hun afmetingen (600 voet lang en 80 voet breed) en hun luxueuse inrichting, een aureool vormden om het beeld der Engelsche vloot!

Naast hun meerder comfort en sterkte, overtroffen de nieuwe schepen ook in snelheid hun oude confraters. Ook in dit laatste opzicht had een evolutieproces plaats. De „*Claremont*" van 1807 haalde niet meer dan 7 K.M. per uur. In 1840 liep de „*Brittania*" van de Cunardlijn 16 K.M., wel de snelste vaart, die te behalen was. Ook thans staat deze lijn weer aan de spits met haar „*Mauretania*" en „*Lusitania*", die ruim 25 mijlen, dat is 46 K.M., per uur maken.

Over de inrichting van de hedendaagsche schepen kunnen wij met het volgende volstaan. De 1e. kl. salons bevinden zich in de midscheepsch, en zijn over verschillende dekken verdeeld. Eertijds lagen deze vertrekken in het achterschip, en bevonden zich de vertrekken der 2e kl. omstreeks het midden van het schip.

Deze manier van indeeling was het gevolg eener economische benutting van de ruimte. Het aantal passagiers 2e kl. was gewoonlijk bedroevend klein, en men kon hen geschikter in het middenschip herbergen, zonder noemenswaardig verlies in ruimte voor andere vertrekken.

Het aantal passagiers 1e kl. daarentegen was veel grooter, maar weer niet groot genoeg om voor hen het middenschip te reserveeren, wijl tengevolge van het aantal vereischte salons, te veel ruimte zou verloren gaan. Nu konden juist door hun aantal, alle hoekjes en gaatjes, om 't zoo uit te drukken, van het achterschip gevuld worden.

Maar de nieuwere tijd bracht ook hierin wijziging. Toen de nieuwe vindingen geheel andere toestanden hadden geschapen, toen door ondernemingsgeest, zucht tot verkrijging of uitbreiding van stoffelijke goederen, de passage ontzaglijk in omvang toenam, werd het gedeelte van het middenschip, dat voor de passagiers 2e kl. werd gereserveerd, naar verhouding te klein, en was het een daad van wijs beleid, hun vertrekken achter die der 1e kl. te plaatsen. Voor de passagiers 1e kl. werd nu het middenschip ontsloten, dat geheel naar de eischen des tijds werd ingericht.

Voor hen worden thans gereserveerd: een eetsalon, een rook– en conversatiesalon en een kinderkamer. Bij zeer groote schepen worden daaraan toegevoegd: een theesalon, een wintertuin, een veranda, een muzieksalon, en een restaurant met hetgeen bij al deze zaken behoort: hutten, badkamers, closets, kombuizen, linnenkamers, magazijnen, donkere kamer, barbierswinkel, slagerij, bakkerij etc.

Voor de passagiers 2e klasse komen ter beschikking: een eetsalon, een rooksalon, en bij schepen van

eere van den prins aanbood en de prins van Savoie-Carignan wierp zich aan de voeten van den koning en smeekte hem bij de nagedachtenis van zijn ouders en zijn gemalin het plan op te geven. Het was te laat. Prinses Clotilde gehoorzaamde onmiddelijk aan den wil van haar vader. Het heele hof was vergaderd, de koninklijke familie voltallig aanwezig, de deur der zaal ging open, een dikbuikig manneke op korte beentjes trad binnen, deed een paar schreden en viel lang uit op den vloer. Zijne keizerlijke hoogheid prins Napoleon, aanstaande echtgenoot der reine, fijnvoelende, edeldenkende Clotilde, was stomdronken.

Dat was te veel voor het slachtoffer. Op raad en met behulp van bijna haar heele omgeving ontvluchtte ze in den barren winternacht het paleis. De sneeuwjacht huilde om de koets en verblindde den koetsier, die de prinses naar een naburig nonnenklooster voerde. Helaas! ze mocht niet blijven in haar schuilplaats. Vier weken later had de bruiloft plaats.

De plechtige intocht van het jonge paar te Parijs geschiedde onder een ongunstig gesternte. De bevolking bereidde de prinses een koele ontvangst. Zij brengt ons den oorlog, zeide men algemeen en spoedig toonde zich een diep onderscheid in karakter tusschen keizerin Eugénie en de prinses. In de oogen van de prinses was de keizerin toch niet van vorstelijke afkomst, en toen de keizerin haar raad wilde geven over haar optreden in de Tuillerieën, luidde het snijdend antwoord: „Mevrouw, u vergeet, dat ik aan het hof ben geboren."

Met stalen voorhoofd sprak de verlepte bruidegom, die 21 jaar ouder was dan Clotilde, den wensch uit, dat men hem niet zou beoordeelen naar zijn verleden, maar naar zijn toekomst. Deze was zoo mogelijk nog minder dan gene. De twee millioen franks die Clotilde van haar moeder had geërfd en die ze als bruidsgift meekreeg, werden door prins Napoleon spoedig in onnoembaar gezelschap verkwist.

Hij bestal zijn neef den keizer voor eenige honderdduizenden franks, schoot den schrijver Félix Noir in een tweegevecht laf overhoop, en werd ten slotte verbannen van het hof.

En de nauwelijks aan de kinderschoenen ontwassen prinses Clotilde? Ze verdroeg pijn, smaad en vernedering zonder zich te beklagen. Ze schonk den onwaardigen man drie kinderen, Victor en Louis en een dochter Letitia. Zij was en bleef een onberispelijke echtgenoote en zocht in weldoen troost voor haar ellende. Haar waardigheid als vrouw en als afstammelinge van een oud en gezien vorstenhuis wist ze altijd en overal op te houden. Van het pronk- en pretlievende hof, waar keizerin Eugénie voorging in wereldschheid, hield ze zich op een afstand. In het Paleis Royal, haar residentie, liet ze zich een huiskapel inrichten. Deze is nu garderobe-kamer van het théâtre Français; het kruis van Savoye op een der ramen is nog een overblijfsel van den tijd, dat prinses Clotilde er neerknielde om haar leed te klagen aan haar God.

Welk een mannelijk hart droeg deze vrouwelijke heilige! De „*Corriere della Sera*" heeft eenen brief afgedrukt, welke prinses Clotilde Napoleon geschreven heeft aan haren vader, Victor Emmanuel, eenige dagen, voordat de revolutie den keizerlijken adelaar te Parijs had vertrapt. Zij wilde blijven in het paleis, vastbesloten het niet te verlaten, en niet weg te gaan van hen, waarmede zij luister en macht gedeeld had. Clotilde schreef aan Victor Emmanuel: „Vader, ik ben française; ik moet te Parijs blijven voor mijn gemaal, mijn kinderen, voor mijn aangenomen vaderland, mijn geboortegrond. Ik ben prinses van Savoye, en ben daardoor aan plicht gebonden. Parijs op het oogenblik te verlaten zou schande zijn".

Den 25en Augustus 1870 schreef zij aan haren zeer geliefden vader: „Ik koester niet de minste vrees, ik begrijp zelfs niet, dat men bang kan zijn. Voor wien en waarom? Mijn plicht is te blijven zoo lang ik zal kunnen. Ik zal hier blijven en sterven. Ik ben Française en ik kan mijn vaderland niet verlaten; toen ik — nog zeer jong—huwde, wist ik wat ik deed. Het welzijn van mijn echtgenoot, van mijne kinderen, van mijn land, eischt dat ik hier blijf. Ook de eer van mijn naam: Uw eer, dierbare vader en die van mijn geboortegrond.

Gij kent mij, vader, aan mijne plichten zal ik niet te kort schieten. In deze moeilijke en zware oogenblikken heb ik kracht en moed noodig. God heeft ze mij gegeven en zal mij ook verder steunen."

Toen de kwelling haar hoogtepunt bereikte en zij onmogelijk langer kon weerstaan, liet zij het vorstelijke rijtuig inspannen en door de opgewonden menigte reed zij naar het station. Frankrijk was zij binnengekomen met opgeheven hoofd en verliet het thans met dezelfde waardigheid.

Terwijl keizerin Eugénie den 4en September 1870 na de afkondiging der republiek door een achterdeur in een huurrijtuig moest vluchten en bij haar tandarts bescherming zocht, kon prinses Clotilde het wagen op klaarlichten dag in eigen equipage met koetsier en palfrenier in de keizerlijke livrei en de wapens op het portier naar het station te rijden. Niemand hield haar tegen en toen zij den trein besteeg, nam iedereen den hoed af.

Na den val van het keizerrijk huldigde prins Napoleon zelfs niet den schijn van een samenleven met zijn gemalin. Nooit pasten twee menschen zoo weinig bij elkaar, als de ze twee en de geestige prinses Mathilde, de zuster van prins Napoleon, had maar al te zeer gelijk, toen zij bij het bericht van de verloving uitriep: „Napoleon en Clotilde, — dat is den duivel in wijwater zetten."

De prinses, die aan het Huis Savoie niet vergaf, den smaad den Paus aangedaan, weigerde het verblijf in het Quirinaal haar door haar vader aangeboden, en trok zich in 1873 op het kasteel Moncalieri terug, waar zij sedert verbleef, toen haar onwaardige gemaal haar verliet om met een andere vrouw te gaan samenwonen. Prinses Clotilde verdroeg alles waardig. Haar geestkracht en zielenadel waren bewonderenswaardig.

Ziedaar het beeld van de vrouw, die 40 jaren te Moncalieri geleefd heeft. Zij kende alle huizen der armen, en vertoefde dikwijls aan het bed der zieken. Het volk noemde haar: *de heilige.*

Toen haar echtgenoot te Rome ziek lag snelde zij naar hem toe, op het eerste bericht. Zij verzorgde hem, waakte aan zijne sponde en gaf aan zijne gedachte een andere wending. Hij stierf — zoo vermeldden de dagbladen — met den H. Naam „Jezus" op zijne lippen. Denzelfden dienst bewees zij later aan prinses Mathilde, haar schoonzuster, het tweede kind van koning Jerome. En dit was de eenige maal, dat Parijs „de vrome vrouw" weer in het paleis terug zag. Prinses Laetitia, haar dochter, hertogin van Aosta, is de waardige dochter van zulk een moeder.

Emile Ollivier geeft van de overledene een fijne karakterschets: Van eenvoudige waardigheid, als zij was, die meer indruk maakte dan de theatrale waardigheid, had zij nooit een woord, een zin, een houding op effect berekend. Midden tusschen de wisselvalligheden van het bestaan, schreed zij met weinig-klinkenden, maar altijd vasten stap voort. Zij had niet noodig zich op te richten om te imponeeren; zij deed dat zonder er zich moeite voor te geven en zij vond de achting des te meer, naar mate zij ze minder scheen te eischen.

Daar zij, zoo zegt nog Ollivier, van het ras was, waar de moed even erfelijk is als de adel, wankelde zij nooit in haar geloofsovertuiging, en aan dat hoogere belang achtte zij ondergeschikt de banden der bloedverwantschap, waarvan toch zij juist het bestaan zoo levendig gevoelde. Toen prins Napoleon, doodelijk ziek lag te Rome, waar zij tot dan nooit den voet had willen zetten, omdat zij daarmee een roof meende te erkennen, dien zij heiligschennend oordeelde, snelde zij toe, doch eerst na van den Heiligen Vader de goedkeuring te hebben gevraagd, en verkregen.

Bij haar sterfbed stonden haar zoons Victor en Louis, de hertogin Letitia d'Aosta, haar schoondochter: prinses Clementine van België, haar zuster: koningin Maria Pia van Portugal en haar schoonzuster: koningin Margaretha van Italië.

De prinses stierf zacht en zonder pijn, na de laatste H. H. Sacramenten der stervenden en den zegen van Z.H. den Paus ontvangen te hebben.

De heer Duys in de Tweede Kamer.

Het Kameroverzicht van de liberale „De Nieuwe Courant" besluit met de volgende critiek op het optreden van den heer Duys, socialistisch afgevaardigde voor Zaandam in de Tweede Kamer:

„Wat van de repliek des heeren Duys te zeggen? Ook daarin komen wel zakelijk juiste argumenten voor en de gevatheid van dezen sociaaldemocratischen meeting-held is werkelijk verbluffend. Maar de toon en de keuze van uitdrukking en debatteer-materiaal gaat zoo alle perken van behoorlijkheid te buiten, dat men het slechts betreuren kan een groot deel der Kamer door haar aandacht en gelach aan het onbebelijk en onwaardig geschetter aanmoediging te zien geven.

Het is ongelooflijk om welke platte grollen en grove „moppen", die aan een koffiehuistafel nauwelijks zouden worden aangehoord, de Kamer in luidruchtig gelach uitbarst. Men voelt waarlijk deernis met den president, tot wiens taak het behoort de Kamerdebatten althans op eenigszins redelijk peil te handhaven en die uren-lang aan deze Jan-Rapperijen een gespannen aandacht moet wijden, wien het nooit gelukt den vlug-als-water voortklaterenden woordenvloed op het juiste moment te stuiten en die nog de vlegelachtigste repartis heeft te verduren, wanneer hij het soms eens probeert. Men schaamt zich tegenover het publiek op de tribunes, voorzoover het, als veelal, uit personen bestaat, die eens een enkele maal komen kijken „hoe het in de Kamer toegaat."

De eenige troost voor degenen die nog waarde hechten aan parlementaire vormen en normale beraadslagingen in onze Staten-Generaal, is, dat de woordenstroom van den Zaandamschen afgevaardigde zóó vele uren achtereen blijft doorvloeien, dat zelfs de meest verstokte habitués eener Zaterdagavondmarkt er ten slotte hun bekomst van moeten krijgen.

En ook wel gemakkelijk is, dat men op de aanvallen, waarvan elk op zijn beurt, van den kant van het gewikste heerschap blootstaat, volstaan kan met het antwoord: praat maar door voor uw publiek, waarde heer, het zal misschien wel waar zijn, wat gij zegt, en als het niet waar is, komt het er van u toch eigenlijk ook niet op aan."

Wordt het niet hoog tijd, dat door de samenwerking van alle ordelievende partijen dergelijk parlementaire schandalen onmogelijk worden gemaakt.

Maar is het niet ergelijk, dat de „N. R. Ct." den afgevaardigde van Zaandam nog in zijn opzet stijft?

Berichten uit de Kolonie.

Vormreis.

Donderdavond is de Apostolische Vicaris Mgr. M. G. Vuylsteke met Pater P. A. Euwens aan boord van het zeilschip *Juan Luis* naar Aruba vertrokken om aldaar in de verschillende parochiën het H. Vormsel toe te dienen en de canonieke visitatie te houden. Deze reis zal waarschijnlijk twee of drie weken in beslag nemen.

Feest van Frater Radulphus.

Het feest van Frater Radulphus, waarvan wij verleden week reeds melding maakten, is Dinsdag 15 Augustus onder vele blijken van belangstelling met groote geestdrift en liefde gevierd.

In den morgen werd door Mgr. M. G Vuylsteke in de rijk versierde kapel der Fraters een H. Mis van dankzegging opgedragen voor het vele goede, door Fr. Radulphus' hier gewrocht, en tevens om Gods zegen over zijn verderen arbeid af te smeken.

Bij de plechtige receptie na de H. Mis werden Fr. Radulphus' deugd en wetenschap en liefde in zang en poezie hoogelijk gevierd. Monseigneur hechte er 't zegel zijner hooge instemming aan door in eenige treffende, uit het hart voortvloeiende woorden de verdiensten van Fr. Radulphus, te gedenken als leeraar en inspecteur van het Katholiek Onderwijs.

Maar Fr. Radulphus' nederigheid kwam tegen al dat lof- gezwaai in opstand, en hij zeide dat hij eenvoudig weg zich zelven gegeven had, zooals hij was, aan de verheven zaak van het onderwijs. Alsof dit niets ware! Dat zegt immers alles en rechtvaardigt ruim den hoogsten lof.

Nadat zeer velen in den loop van den dag Fr. Radulphus waren komen gelukwenschen en hem met hun geschenken vereeren, had er 's avonds in de groote zaal een feestelijke uitvoering plaats, die door leerlingen van het College als een bewijs hunner dankbaarheid en liefde aan hun beminden Directeur werd aangeboden. Opgevoerd werd het drama „*Caranza*". Ondanks de eigenaardige moeilijkheden die de Hollandsche taal voor de Curaçaosche jeugd oplevert, werd toch dit schoone stuk zoo vlot en treffend gespeeld, met zulk een gloed en animo, dat het een volledig succes en een schitterende bekroning van den onvermoeiden arbeid der Fraters was. Een welverdiend aplaus begroette telkenmale de jeugdige spelers, die zich zoo kranig van hun taak kweten, dat zij dikwijls ons tot tranen toe bewogen. De verschillende bedrijven van dit drama werden afgewisseld door muziek en zang, uitgevoerd op zulk een wijze dat zij het algemeen aplaus ten volle verdienden.

Een kleine en aangename verrassing werd ons nog bereid door het optreden der dames J. en M. de Jongh, die door de inderdaad meesterlijk uitgevoerde *Romance e Bolero*, voor viool en piano, niet weinig het genot van dezen avond verhoogden.

Met stille aandacht luisterden allen naar de wisseling der hartstochten, op zoo welsprekende wijze vertolkt, om op het slot in een uitbundig aplaus los te barsten.

Op het slot van dezen schoonen feestavond, die inderdaad een waardige hulde was aan dien grooten opvoeder en beminnaar der jeugd, Fr. Radulphus, nam de Hoogeerw. P. Vicaris A. ter Maat het woord om namens Fr. Radulphus, die te zeer overstelpt was door de emoties van dezen schoonen dag, allen te bedanken voor de welsprekende bewijzen van vereering, hoogachting en liefde, aan Fr. Radulphus betoond, en tevens nam hij deze gelegenheid te baat om nogmaals in naam van allen Fr. Radulphus geluk te wenschen en de tolk te zijn van aller vurigen wensch, dat de goede God Fr. Radulphus nog lang spare voor de verheven zaak van het onderwijs, en eenmaal de gouden kroon op zijn edele slapen moge drukken.

Woensdag morgen werd Fr. Radulphus gehuldigd door de leerlingen van het St. Thomas-College.

Om negen uur waren alle vereenigd in de groote zaal van het College om hun beminden Directeur te begroeten. Nadat een welkomstgroet gezongen was, nam Fr. Gerontius het woord om in schoone, hartelijke woorden Fr. Radulhus te vieren als Directeur van het College en zijn verdiensten als zoodanig in het licht te stellen. Toen traden enkele leerlingen naar voren om hun Directeur een geschenk aan te bieden, als bewijs van hun dankbaarheid en liefde. Dit geschenk bestond uit vier, door onzen Curaçaoschen kunstenaar P. van Koetsveld verdienstelijk uitgevoerde, portretten van de vier Directeuren, die achtereenvolgens het College bestuurden: de Eerw. Frater M. Mauritius, Pater M. Alfonsus van de Langereyt, Pater M. Victor Zwijsen en Frater M. Radulphus.

Het verdere program van dezen feestmorgen, dat met de meeste zorg werd afgewikkeld, bestond uit zang en muziek en enkele mooie declamaties in het Fransch en Spaansch.

De Heer Antoon Pijpers, wiens welbefaamd instituut zoo innig met het College verbonden is, kon deze gelegenheid niet laten voorbijgaan, zonder eenige fonkelende, geestdriftige woorden te spreken van waardeering en hoogachting. Door een leerling van den Heer Pijpers werd een monoloog voorgedragen, getiteld: *Padre, Madre y Patria*, een compositie van de Heer Pijpers zelf. De gloed en entusiasme sloeg u tegen uit het werkelijk fraaie spel van dezen jongeling.

Nadat allen onthaald waren, gingen zij huiswaarts blijde en gelukkig iets te hebben bijgedragen tot de huldiging van hun beminden Directeur. Zeer zeker zal de gedachte aan dit schoone feest blijven leven als een zoete herinnering in alle harten en den band, die de Fraters met de Curaçaosche jeugd verbind, nauwer en inniger maken.

Donderdag werd Fr. Radulphus plechtig ontvangen op de St. Vincentius school te Otrabanda, en Vrijdag op de St. Jozefschool te Pietermaai, die beide gedurende lange jaren de vruchten hebben mogen plukken van zijn toewijding en liefde, en steeds nog in dankbaarheid Fr. Radulphus' werk onder hen gedenken.

Hoog bezoek.

De Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, bracht verleden week een bezoek aan de Hendrikschool.

Leger.

De 2e luit. der inf. van het leger in Ned. Indië W. F. van der Hoff, voor den tijd van 3 jaren gedetacheerd bij de landmacht in West-

---

groote afmetingen ook een conversatiesalon en een schrijfsalon, en verder evenzeer: hutten, badkamers, magazijnen, etc. Deze verblijven komen bij schepen zonder 3e klasse, onmiddellijk achter de 1e kl.-verblijven, en is het achterschip voor de 3e kl. bestemd.

Deze laatste tak van passagiers krijgt beschikking over een eetsalon en rooksalon. Krijgt het schip nog passagiers 4e kl. te vervoeren, dan is voor dezen het voorschip bij den voorsten of fokkemast, waarop slechts tafels, stoelen en ijzeren kooien, d. w. z. bedden staan.

De bemanning beneden den rang van stuurman en machinist vindt zijn onderkomen op het voorschip, en de hoogere équipage op het middenschip, op de middelste en bovenste dekken.

De benoodigde hoeveelheid licht verschaffen de talrijke ramen en lantaarns, welke laatste het licht somtijds door meerdere dekken moeten werpen. Te zamen met de luchtkokers werken zij ook krachtig mede aan de ventilatie.

De magazijnen voor de provisie komen in de onmiddellijke nabijheid van de verblijven voor welke zij bestemd zijn.

Voorts mogen versch-waterapparaten, condenseer- en verwarmingstoestellen, benevens tallooze andere hulpwerktuigen evenmin ontbreken.

Al deze eischen worden in een bestek vervat en met bijgaande planteekeningen aan den bouwmeester overhandigd, waarna deze zijn begrooting opmaakt. Nadat het schip is aangenomen, worden er een of meer constructieteekeningen van gemaakt, met opgave van de zwaarte der scheepsbestanddeelen, om ter goedkeuring aan een der genoemde maatschappijen te worden aangeboden. Na verkregen goedkeuring kan met den bouw een aanvang worden gemaakt.

Het eerste werk is het plaatsen van de kiel. Onder de kiel van een stalen schip wordt verstaan of wel een stalen, op zijn smalst geplaatste balk, of een gewone plat gelegen plaat. In het eerste geval heet zij een balkkiel, in het laatste geval een plaatkiel. Tegenwoordig wordt de balkkiel slechts zelden meer gebruikt, en krijgen de schepen, behalve velen, die voor de binnenwateren bestemd zijn, een plaatkiel.

De platenrij, die onmiddellijk aan de kielplaat grenst, heet zandstrookgang; daarnaast komt de zgnd. vlakbeplating. Waar deze eindigt, beginnen de kimgangen, die den buik van het schip vormen. Daarboven ligt de zijbeplating. De gangen, die langs de bovenste dekken voeren, zijn genaamd „berghoutsgangen" en zijn dikker dan de overige gangen, de kielgang uitgezonderd. Over de geheele lengte der huid, worden de spanten geplaatst, die, evenals de ribben van het menschelijk lichaam, op onderling regelmatige afstanden liggen, en waaraan de huid wordt vastgeklonken.

Van onderen worden de spanten van bak- en stuurboordzij, (naar voren gezien, is bakboord links en stuurboord rechts), te samen gebonden door de zgnd. vrangplaten, ook wel kattesporen geheeten. Deze vrangplaten worden in het midden doorsneden door de zgnd. middenzaathoutplaat, die over het midden der kielgang loopt, en waaraan de vrangplaten verbonden worden. Naast het middenzaathout liggen, afhangend van de scheepsbreedte, een of meer zijversterkingen, bijenkimzaathout genaamd. Krijgt het schip een dubbelen bodem, dan loopt over den bovenkant der vrangen een door platen gevormd vlak, dat den top van den dubbelen bodem uitmaakt, zoodat zijn hoogte gelijk is aan den afstand van deze topbeplating tot aan het scheepsvlak.

Onder het onderste dek krijgt het schip, volgens zijne hoogte, nog een of meer zijversterkingen, die over de spanten loopend, deze aan elkaar verbinden. De dekken rusten op dekbalken, die met sterke knieplaten aan de spanten verbonden worden, en krijgen bij gedeeltelijke beplating, altijd een houten dek er over heen. De dekbalken rusten op stutten, die loodrecht onder elkaar staan, en waarvan de onderste op den top van den dubbelen bodem, of op den bovenkant der vrangen rusten.

Tot verzekering van de veiligheid van het schip worden op sommige plaatsen zgnd. waterdichte schotten geplaatst, die het binnengestroomde water in zijn voortgang stuiten. Waar noodig, komen in zoo'n schot deuren, die waterdicht afgesloten kunnen worden.

Nog rest ons een woord in het midden te brengen, over het doel van den dubbelen bodem. Dit is om het schip bij onvoldoende lading, door middel van waterballast, die door pompen ingezogen en weder uitgeperst kan worden, op diepgang te brengen, waardoor het zeewaardig wordt. Ook verhoogt hij de veiligheid van het schip.

Zijn alle bestanddeelen van het schip geklonken, en die zulks noodig hebben, zgnd. „gekookt," d.i. waterdicht bewerkt, is de as gesteld, het houten dek gebreeuwd, het roer geplaatst, en zijn de een of meerdere schroeven aangebracht, dan is de tijd voor de te waterlating gekomen.

Nu moeten nog slechts de masten en machines, de ketels en de schoorsteen opgesteld, de betimmering en verdere inventaris aan boord gebracht worden, waarna het schip zeilklaar is.

Amsterdam. Jos. Frings.

Indië, is bestemd voor Curaçao. Naar wij vernemen zal deze officier als adjudant worden benoemd.

Gezondheid van Z. H. Paus Pius X.

Uit Rome wordt den 11 dezer getelegrapheerd dat Z. H. de Paus na een slechten nacht doorgebracht te hebben, zich gisteren in een zwakken staat bevond en moeilijk ademhaalde.

Den 12n. wordt bericht dat Z. H. een lichte instorting heeft gehad, doch de spoedige tusschenkomst van de geneesheeren, die den patiënt caféine inspoten, heeft het gevaar doen wijken.

Op 13 was de toestand van Z. H. eenigszins beter. Op den 14 was er, volgens verklaring van de geneesheeren weinige verandering; bij ochtend is de koorts altijd minder dan gedurende den nacht.

Den 15 wordt bericht dat de gezondheidstoestand van Paus Pius X onveranderd blijft.

Volgens een telegram van den 16n uit Rome hebben de geneesheeren, verlof gegeven tot het ontvangen van enkele personen door Z. H.'s Pausen toestand is echter sedert gisteren weinig veranderd. De genezing gaat langzaam.

Den 17n wordt bericht dat Z. H. elken dag beter wordt; heden kon de Paus eenig voedsel nemen; de strenge diëet behoeft niet langer te worden gehouden.

Marine.

Met de *Prins der Nederlanden* vertrok Woensdagmiddag naar Suriname, de Heer VAN STOCKUM, 1ste officier aan boord van Hr. Ms. *Utrecht*.

Deze officier, die indertijd de leider was van de eerste wetenschappelijke expeditie naar het binnenland van Suriname met het doel begin te maken met het in kaart brengen van het onbekende binnenland dezer kolonie, heeft nu op zich genomen het laatste deel van dit werk te voltooien, door ook het stadsgedeelte aan te sluiten aan de vroegere gevonden hoogtepunten bij de triangulatie in het binnenland. Vermoedelijk kan dit werk in het begin van November zijn afgeloopen.

Benoemingen.

—Door de benoeming van den heer C. A. F. HELLMUND tot Griffier bij het Hof van Justitie, hebben de navolgende bevorderingen in het ambtenaarskorps plaats gehad:

De heer E. S. DE VEER ABRAHAMSZ, 1ste Commies, waarn. Advocaat-generaal, is bevorderd tot hoofdcommies;

de heer P. L. B. DE HASETH, 2de Commies ter Inspectie, tot 1sten Commies;

de heer C. VAN DEN BERGE, Adjunct-Commies, tot 2den Commies;

de heer P. TH. KRAFFT, klerk, tot Adjunct-Commies;

de heer R. W. F. BOSKALJON, aspirant-klerk, tot klerk;

de heer J. F. K. PERRET GENTIL, geëmployeerde, tot aspirant-klerk.

Door die bevorderingen heeft er opschuiving onder de geëmployeerden plaats.

Officieele Berichten.

Aan LAMBERT PERNET, assistent-opzichter bij den Willemstoren te Bonaire, is tot herstel van gezondheid, eene maand verlof verleend, en gedurende het verlof van PERNET voornoemd is ALEJANDRO DE JONGH belast met diens functiën.

De heer C. K. KESLER is tijdelijk belast met de leiding van den cursus in het boekhouden, en de heer H. J. VOOREN tijdelijk belast met het geven van onderwijs in het boekhouden aan dien cursus en tevens met het geven van onderwijs in de vakken rekenen en aardrijkskunde bij de normaallessen.

Aan den marechaussee der 2de klasse H. MOESKER is tot herstel van gezondheid, eene maand verlof verleend.

De quarantaine maatregelen, vastgesteld tegen schepen komende van New-York wegens het aldaar voorkomen van gevallen van cholera, zijn buiten werking gesteld.

Aan den beambte, belast met het toezicht aan de Simpsonsbaai en de omliggende baaien en binnenwateren op St. Martin N. G., J. C. PETERSON, is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, en H. J. BREMER tijdelijk belast met diens functiën.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier C. M. NUBOER, is tot herstel van gezondheid eene maand verlof verleend.

De heeren W. J. H. B. GRAVENHORST en H. FORBES SCHOTBORGH zijn gerechtigd verklaard tot de uitoefening der functiën van translateur en interpreteur in de Nederlandsche en Landstaal.

De bij de brigade marechaussee tijdelijk als marechaussee 2de klasse gedetacheerde fuselier C. BAKKER, is op zijn verzoek, naar het garnizoen teruggezonden.

De heer C. B. J. WIJTENBURG is tijdelijk belast met de functiën van detachements-commandant, tevens met de opleiding van de militairen voor den politiedienst.

Aan den heer W. VAN DEN BRINK, Predikant bij de Vereenigde Protestantsche Gemeente op Curaçao, is op grond van 10 jaren onafgebroken diensttijd in de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend.

Aan den marechaussee 2de klasse R. WILGENBURG is tot herstel van gezondheid, 14 dagen verlof verleend.

De als marechaussees 2de klasse bij de brigade marechaussee gedetacheerde fuseliers H. F. DICKENS, G. WIERINGA en J. DE GOEDE worden, de eerste en tweegenoemde wegens expiratie van hun detacheeringstermijn op Curaçao en de derde genoemde op zijn verzoek, naar het garnizoen teruggezonden.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 11 Augustus 1911.

ZOUT per vat van 130 K.G.		f 0.80
DIVIDIVI per K.G.		,, 0.06½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.		,, 0.70
id. per KG. 2e kw.		,, 0.60
HUIDEN per K.G.		,, 0.60
GEITENVELLEN per K.G.		,, 1.20
WOL per K.G.		,, 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk		,, 0.40
BEENDEREN per K.G.		,, 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.		,, 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		
Kwaliteit No, 1 per dozijn		,, 3.12½
,, ,, 1 (gebleekt) ,, ,,		,, 3.25
,, ,, 2 ,, ,,		,, 4.50
,, ,, 3 ,, ,,		,, 4.50
,, ,, .3 ,, ,,		,, 4.62½
,, ,, 4 ,, ,,		,, 6.—
,, ,, 5 ,, ,,	(OLA)	,, 6.50
,, ,, 6 ,, ,,		,, 7.—
,, ,, 7 ,, ,,		,, 8—
,, ,, 8 ,, ,,	(OLA)	,, 7.50
,, ,, 9 ,, ,,		,,10.50
,, ,, 10 ,, ,,	(OLA)	,, 9.75
,, ,, 11 ,, ,,		,,12.50
,, ,, 12 ,, ,,	(OLA)	,,12.—
,, ,, 13 ,, ,,		,,15.—
,, ,, 14 ,, ,,	(OLA)	,,15.—
,, ,, 15 ,, ,,		,,18.—
STROOHOEDEN (latal):		
Kwaliteit X per dozijn		f 1.50—
,, XX ,, ,,		——
,, XXX ,, ,,		——

KLEINE STROOHOEDEN (hipijapa) in kwal. overeenkomende met kwal. No. 1 van ongeveer 25 cM. van kruin af tot rand per doz. f 2.50

Uit de naburige Republieken.

HAITI.

Eenige bijzonderheden omtrent het einde der revolutie op Haiti, die wij van een oog- en oorgetuige vernamen, laten wij hier volgen.

Daags voordat het stoomschip *Prins der Nederlanden* van den K.W.I.M. op Port-au-Prince aankwam, had de revolutie gezegepraald. Aan den Oud-President SIMON werd tot 11 uur tijd gelaten om afstand te doen en het eiland te verlaten. Ten 10 uur verliet hij zijn paleis, vergezeld van zijn dochter, eenige generaals en getrouwen. De Oud-President Generaal SIMON, een oud en afgeleefd man droeg een geweer aan een riem over den schouder, in zijn hand een dikken knuppel die hij telkens rondzwaaide om zich 't gepeupel van 't lijf te houden, dat hem op den weg uitjouwde en wilde aanranden. Zijn dochter, die bijzonder bij het volk gehaat was, omdat zij eigenlijk in haars vaders naam regeerde en met veel strengheid optrad, volgde aan den arm van een generaal, die haar trachtte te beschermen tegen de aanvallen van het publiek. Op dien tocht naar de haven werd deze generaal aan haar zijde doodgeschoten.

Bij aankomst aan den waterkant scheen dat hier het lot van SIMON nog ging beslist worden. Want het volk maakte zich van hem meester, stelde hem tegen een muur op met het plan om hem te fusileeren, toen op eens de Duitsche Consul op het terrein verscheen en het arme slachtoffer met de Duitsche vlag bedekte en ieder dreigde die zich aan den oud-president zou vergrijpen. Hij vroeg het volk, waarom dien afgeleefden weerloozen man neer te schieten, die hen toch geen kwaad meer kon doen, die immers besloten had het eiland te verlaten. Terwijl dit alles plaats greep, lag het Amerikaans oorlogsschip *Chester*, met nog 2 andere in de onmiddelijke nabijheid voor den wal, terwijl de Amerikaansche officieren aan boord met hun kijkers het schouwspel gade sloegen, zonder een hand uit te steken om het bloedbad te voorkomen. Erger nog. Toen de Duitsche Consul den Amerikaanschen Commandant vroeg den president en zijn gevolg aan boord te nemen, om hem het leven te redden, antwoordde deze koel: *„I have no orders."* Met moeite slaagde de consul er in den president met zijn gevolg aan boord van diens eigen yacht, eigenlijk niet veel meer dan een gewone bark, te krijgen. Een der schoten uit de menigte gelost op dit schip doorboorde een der generaals de hand en het dijbeen, terwijl de dochter van den President een schampschot over de hand kreeg. Den volgenden dag kwam 't Duitsche oorlogschip *Bremen* op de reede, en deze herstelde onmiddelijk de orde. Een detachement gewapende matrozen werd aan wal gezet. alle huizen, waarvan de Duitsche vlag woei, kreeg een wachtpost voor de deur. Eerst toen bedaarde het plunderwerk en keerde de orde terug.

Met de *Prins der Nederlanden* van de K.W.I.M. werd door den oud-President SIMON een accoord getroffen om hem met zijn geheele gezelschap, zijn dochters. zijn schoonzoon en verdere getrouwen, die hun leven niet langer veilig achtten te Port-au-Prince, bestaande uit 49 personen, mannen, vrouwen en kinderen, over te brengen naar Kingston (Jamaica).

Op den terugtocht van Kingston, keerde evenwel de schoonzoon van de President weer mede terug en liet zich te Aux-Cayes aan wal zetten, alwaar hij zijn bezittingen heeft.

Toen de *Prins der Nederlanden* voor de tweede maal te Port-au-Prince terugkwam, was ook de andere revolutie-generaal FERMIN daar aangekomen, doch hem werd door den overwinnaar LECONTE, die 't eerste de hoofdstad was binnengetrokken, geweigerd aan wal te komen. Dat was zijn dank voor diens hulp bij dezen opstand. FERMIN beklaagde zich daarover, aanvoerend, dat LECONTE zelf hem beloofd had, dat FERMIN president zou worden. 's Lands belang schijnt in zulke revoluties minder te beteekenen te hebben dan het puur *eigen* belang. Men verwachtte evenwel onderhandelingen tusschen deze twee pretendenten, om tot een vergelijk te komen

Waarschijnlijk zal FERMIN wel een op ander Minister-baantje worden aangeboden om hem te vreden te stellen. Een duurzame vrede zal het nog wel niet geven.

Latere telegrammen melden, dat General LECONTE onder het gejuich van het volk zijn plechtigen intocht in de hoofdstad deed. De Senaat en de Kamer van afgevaardigden hebben en regeling getroffen voor een Nationale Vergadering om Leconte tot President te kiezen. Dit stemt niet overeen met het program van generaal FERMIN, die zich maar steeds op de belofte van Lecomte beroept.

Onmiddelijk na aankomst werd er in de kathedraal een „Te Deum" gezongen, waarbij de aartsbisschop celebreerde. Later trok Leconte in optocht door de stad naar het Nationaal Paleis, waar hij door 101 schoten begroet werd.

Er heeft zich een voorloopig kabinet gevormd, als volgt: minister van Oorlog, *Zamor*, van Buitenlandsche Zaken, *Guilbaud*, van Publiek onderwijs, *Laroche*, van Landbouw, *Ballard*, van Financiën, *Sansericq*.

Buitenland.

MAROKKO.

Over den stand van de quaestie tusschen Duitschland en Frankrijk over de Marokkaansche aangelegenheden zijn sedert ons laatste nummer, de volgende telegrafische berichten alhier openbaar gemaakt door het *Boletin Comercial*:

Parijs 13.— De besprekingen van gisteren tusschen den franschen gezant en den Duitschen Minister gaven geene verdere resultaten; de stand van zaken blijft onveranderd. De besprekingen worden geheim gehouden.

Heden wordt bericht dat een nieuw onderhoud tusschen de beide staatslieden op Donderdag zou plaats hebben; men hoopt dat het dan tot een schikking zal komen, die de fransch-duitsche crisis zal beëindigen.

Parijs 14.— De berichten dezen nacht ontvangen zijn van minder optimistischen toon. De onderhandelingen over de verschillende concessies van grondgebied vorderen moeilijk, als zijnde te zeer ingewikkeld.

De eischen van Duitschland blijven onbepaald, en men kon met zekerheid niets te weten komen met betrekking tot de afgestane terreinen, waarvan vroeger sprake was.

Het is moeilijk eene formule te vinden, die tot gronslag voor eene overeenkomst strekken kan

Londen 15.— Een telegram uit Gibraltar meldt dat een eskader van Britsche kruisers naar Cabo Negro, in de nabijheid van Tetnan was vertrokken. Uit Toulon wordt ook gemeld dat de kruiser Forbin, de torpedoboot Lansquenet en de kanonneerboot Surprise naar Casa-blanca waren vertrokken.

De uitzending van Britsche en Fransche schepen naar Marokkaansche havens geven aanleiding tot pessimistische denkbeelden over de quaestie van Marokko.

Parijs 5.— In de halfofficieele kringen zegt men dat de onderhandelingen, welke tusschen den franschen gezant te Berlijn en den duitschen minister van Buitenlandsche zaken worden gevoerd, geen ernstige vorderingen maken.

Tot op dit oogenblik schijnt het dat de grondslagen van de bespreking niet zijn vastgesteld, en de langzame vordering van de onderhandelingen is toe te schrijven aan de onbandelbaarheid van Duitschland, dat weigerachtig blijft aan Frankrijk een billijke compensatie te geven voor dat gedeelte van Congo, welks afstand Duitschland blijft eischen.

PORTUGAL.

Dood van Maria Pia.

De dood van Maria Pia, oud koningin van Portugal en zuster van Prinses Clotilde is met eene opmerkelijke onverschilligheid door het geheele land vernomen. Ware haar levensdraad een jaar eerder afgeknipt, dan zou een heele natie diep voor haar in rouw zijn gegaan, maar nu zij in ballingschap sterft, schijnt het de moeite niet meer waard, twee woorden te wijden aan de nagedachtenis van die vrouw, die, zooals een der ochtendbladen zich herinnerde, in gelukkige dagen „de engel van liefdadigheid" werd genoemd.

De meeste couranten vermelden haar overlijden zonder veel commentaar; voor eenige vleiende woorden wordt verontschuldiging gezocht in de nadrukkelijke vermelding van het feit, dat Maria Pia eene dochter was van Victor Emanuel. Toch zou haar geest nog een oogenblik van ontroering teweeg brengen in de vergadering, die haar volk heet te vertegenwoordigen.

Dr. Eduardo de Abreu, een historisch republikein, met gezonde ideeën en dus gewoonlijk min of meer in tegenspraak met zijne omgeving, stelde nl. voor, dat de nationale constitueerende vergadering, getroffen door het bericht van overlijden van de dochter van Victor Emanuel, Maria Pia van Savoië, oud-koningin van Portugal, haar zitting zou schorsen.

Men kan zich moeilijk het weerzinwekkende tooneel voorstellen, dat op deze woorden volgde. Van alle kanten werd gegild en geschreeuwd, om het woord gevraagd, met de bel geschud, kortom het reeds dikwijls beschreven spel speelde zich af van eene landsvergadering, die alle begrip van waardigheid verloren heeft. Dan klinkt hoog boven alles voor een oogenblik de krijschende stem uit van d'Abreu: „Mijne heeren, bedenkt toch dat zij eene dochter was van Victor Emanuel". „Zij was eene koningin van Portugal", brult een andere afgevaardigde, als meest steekhoudend argument en daarna wordt het lawaai gelukkig zoo groot, dat alle verdere opmerkingen er in te loor gaan.

Een oogenblik kreeg Machado stilte, maar toen hij het voorstel d'Abreu wilde verdedigen, begon het tumult opnieuw, en bleef den minister niets over dan maar weer kalm te gaan zitten. Eindelijk slaagde de heer Bravo er in, de aandacht der Kamer voor een oogenblik tot zich te trekken, waarna hij gebruik maakte de volgende motie voor te lezen, die, o verrassing, met algemeene stemmen werd aangenomen.

De Kamer, gehoord het voorstel van den heer de Abrue, drukt haar leedwezen uit met het overlijden van de dochter van Victor Emanuel en gaat onmiddellijk over tot de orde van den dag.

Na afloop van deze plechtigheid trachtte ik de meening over het gebeurde los te krijgen van den heer Braamcamp, den Kamervoorzitter, maar deze verzocht me beleefd dit teere onderwerp maar met den minister van buitenlandsche zaken te behandelen. De laatste, die tijdens de zitting al van tijd tot tijd een bezorgden blik naar de perstribune had geworpen, was niet ver te zoeken. Van uit den hoek, waar hij op de loer stond, schoot hij met zijn allercharmantsten glimlach en zijn hoed in de hand op mij toe om even zijn lezing van het geval te dicteeren. Het behoeft niet betoogd, dat deze lezing eenigszins in strijd was met de mijne, maar de heer Machado is een veel te vriendelijke grijsaard dan dat ik met hem in woordenstrijd zou willen raken en er bleef me dus niets over dan met een ernstig gezicht maar neer te schrijven wat hij voorspelde, om hem daarna bij te staan in zijn jacht op de overige persmuskieten. Voor de nachtrust van zijne excellentie hoop ik van harte, dat hij ze allen gevangen moge hebben.

JAPAN.

Volksonderwijs in Japan.

Naar de *„Zeit"* uit Tokio verneemt, moet generaal Nogi, de held van Port-Arthur, in zijn geboortestad benoemd zijn tot hoofd van een volksschool; waar hij dagelijks 10-jarigen knapen onderwijs geeft. De Japansche regeering wil daarmede bewijzen aan het geheele volk van hoeveel beteekenis het onderwijs van de jeugd is.

AMERIKA.

Kardinaal Gibbons gehuldigd.

Alle Amerikaansche dagbladen komen hierin overeen, dat nooit een Amerikaansch burger zulk een eerbetuiging van de zijde van het volk heeft ontvangen als „de kardinaal," dat is de aartsbisschop van Baltimore, kardinaal Gibbons, die zijn gonden priester- en zilveren kardinaalsfeest heeft gevierd.

Alle autoriteiten van de bondsregeering der Vereenigde Staten, de tegenwoordige en vroegere president, Taft en Roosevelt, aan het hoofd; de gouverneur van den Staat Maryland met zijn geheel ambtenarencorps, andere gouverneurs, vertegenwoordigers van iederen tak van het politiek en sociale leven, kwamen in in de wapenzaal van het vijfde regiment van Baltimore te zamen.

Er waren 20.000 personen van iederen godsdienst, iedere partij, ieders stand. Het zou overbodig zijn alle aanwezige autoriteiten op te noemen; er ontbrak eenvoudig niemand.

Toen de jubileerende kardinaal binnen was gekomen, trad Taft het eerst op hem toe om hem de hand te drukken. Dan kwam Roosevelt naar voren, wiens handdruk aan kracht niets te wenschen overlaat en een traditioneele beroemdheid bezit.

Nadat de kardinaal op den eerezetel had plaats genomen, hield Taft de eerste rede. Deze duizenden — zoo sprak hij — zijn gekomen om een Amerikaan geluk te wenschen, die in de hierarchie zijner Kerk, een zeer hooge waardigheid bekleedt.

Deze bijeenkomst heeft in de geschiedenis van de Vereenigde Staten geen praecedent.

Het geldt hier de erkenning van de deugd, en de vaderlandsliefde, die den kardinaal eigen zijn, en van het goede, dat hij zoo overvloedig gedaan heeft. Een van de beginselen zijner Kerk is de eerbied voor de aangestelde overheid, en wij hebben kardinaal Gibbons steeds gezien aan de zijde van de wet, hem steeds zien optreden als bevorderaar van den vrede en de verdraagzaamheid.

Taft eindigde met den hartelijken wensch, dat de kardinaal nog lang zijne krachten moge blijven wijden aan het algemeen belang. Dat — zoo zeide hij — is het gebed der Katholieken, der Protestanten, der Christenen en der Joden.

Na hem spraken nog een aantal andere autoriteiten o.a. Roosevelt.

De kardinaal wees in zijn dankwoord den hem gebrachten lof van de hand.

Hij wenschte te zijn — zoo zeide hij — zooals de sprekers hem hebben geschilderd en hij hoopte tot het einde zijns levens aan het schoone beeld, dat men van hem heeft ontworpen, te zullen werken. Daarna sprak hij zijn vreugde uit over de Amerikaansche grondwet, die door Christelijke beginselen wordt gedragen. Wel is er een scheiding van Kerk en Staat te betreuren, maar daartegenover staat, dat er tusschen beide machten geen wrijving bestaat en dat in vele staatswetten en verordeningen de Christelijke idée belichaamd is. De kardinaal eindigde zijn rede met het gebed van het volk te vragen voor den president en het land.

Ook de Amerikaansche pers heeft haar reusachtige organisatie ten dienste van het jubileum gesteld.

De *„Sun"* van Baltimore bereikte het toppunt van activiteit, toen zij reeds na eenige uren een extra-nummer uitgaf, waarin alle gehouden redevoeringen benevens de telegrammen, die waren ontvangen, stonden afgedrukt.

Eerst in het begin van October vinden de kerkelijke feesten plaats.

Voor dien tijd wordt een nieuw college bij de Katholieke universiteit van Washington gevoegd, dat 2.000.000 dollar kost, en den kardinaal ten geschenke wordt aangeboden.

PANAMA.

De opening van het Panama-kanaal

zal officieel plaats hebben den 1sten Januari 1915, toch is te verwachten, dat de nieuwe waterweg reeds den 1sten Januari 1914, ook door de grootste handelsschepen, zal kunnen bevaren worden; zelfs meent men, dat schepen van kleiner tonnenmaat het kanaal reeds zullen kunnen passeeren in Juli 1913. Volgens berekening had men in November 1910 reeds 72 procent der totale grondmassa uitgegraven; sinds twee jaren worden per maand niet minder dan 3 millioen kubiek-yards of 2293500 kubiekmeter verwerkt en den 1sten November 1910 waren nog slechts 61237000 kubiek-yards uit te graven.

De reusachtige sluizen bij Pedro-Miguel en Catoen zullen 1 Juni 1913, dus drie maanden vroeger dan in het contract was vastgesteld, reeds geheel voor ingebruikneming klaar zijn. De voor heel den kanaalaanleg geraamde kosten van 375 millioen dollar zullen in geen geval overschreden worden. Na voltooiing van het kanaal zal een schip in 12 uren van den Atlantischen naar den Grooten Oceaan kunnen varen. Bij Colon gaat 't de baai van Limon binnen en volgt een 11 K.M. lang kanaal tot Catoen. Daar passeert het drie sluizen en vaart dan over een groot meer, waar het met vollen stoom ongeveer 'n 40 K.M. kan doorvaren.

Dan komt het in de 14½ K.M. lange insnijding van Culebra, passeert de sluizen bij Pedro-Miguel en Miraflores en komt ten slotte door een kanaal van 13½ K.M. in den Grooten Oceaan. De doorvaartkosten zullen aanmerkelijk lager worden dan de kanaalgelden van het Suez-kanaal, vermoedelijk 1 dollar per ton, dus fl 1.62 per ton minder dan in 't Suez-kanaal, zoodat in ieder geval tusschen deze twee wereldhandelswegen een sterke concurrentie zal ontstaan.

Naar uit San Francisco medegedeeld wordt, zoekt een maatschappij een plaats voor het bouwen van dokken in verband met de instelling van een nieuwen dienst van New-York naar Panama, die waarschijnlijk tot Yokohama uitgebreid zal worden.

VOLKSFEEST

TE GEVEN DOOR HET BESTUUR VAN CURAÇAO

op den 31sten Augustus 1911,

TER VIERING VAN DEN VERJAARDAG VAN

H. M. De Koningin.

PROGRAMMA.

1. *Des vóórmiddags, van 9-10 uur.*

OP DE DE RUITERKADE.

Wedren te paard, van af de Marktstraat tot aan het Kerkplein.

1e. prijs............een hoofdstel
2e. prijs............een rijzweep met zilveren knop.

2. *Des vóórmiddags, van 10-11 uur.*

OP HET PLEIN VÓÓR HET GOUVERNEMENTSHUIS.

A. Sprietloopen
B. Zakloopen } (Geldprijzen)

Opgeluisterd door de muziek van de weesjongens van Sta. Rosa.

3. *Des vóórmiddags, van 11-11½ uur.*

OP HET MOLENPLEIN

A Surprise voor jongens.

B. Blokjesrapen
C. Touwtrekken } (Geldprijzen)

Opgeluisterd door de muziek van de weesjongens van Sta. Rosa.

4. *Des middags.*

Uitdeeling van speelgoed en versnaperingen aan de kinderen van de openbare en bijzondere scholen voor lager onderwijs.

5. *Des namiddags, van 2-4 uur.*

OP VERSCHILLENDE PUNTEN DER STAD

Draaiorgelmuziek.

6. *Des namiddags, van 4-6 uur.*

IN DE HAVEN.

A. Flesschentrekken in kano's benoorden de brug „Koningin Emma"

B. Wedstrijd in kano's met 2 pagaaien
C. Hardroeien met 4 riemsloepen } (Geldprz.)

Deze wedstrijden worden gehouden van af de brug „Koningin Emma" naar Ranca Master en terug.

7. *Des avonds, van 6½-8 uur.*

IN HET PAVILJOEN WILHELMINA.

Muziekuitvoering door de kapel van de weesjongens van Sta. Rosa.

8. *Des avonds, van 8-9 uur.*

OP HET RIFFORT.

Schitterend vuurwerk, opgeluisterd door eene muziekuitvoering, te geven door de militaire Kapel, op het plein vóór het Gouvernementshuis.

9. *Des avonds, om 9 uur.*

GROOT TAPTOE EN FAKKELOPTOCHT.

Te volgen weg: Van het Waterfort, langs de Breede straat, rondom het Wilhelminapark, naar het plein bij de Naniesteeg en terug naar het Waterfort.

Curaçao, den 10n. Augustus 1911

Namens de Commissie,

De Voorzitter,

M. B. MAAL.

De Secretaris,

J. ELLIS

N. B. Eventueele deelnemers aan de wedstrijden met sloepen en kano's gelieven zich vóór den 30n. Aug. d.i. aan te melden bij het Commissielid, den heer C. H. JONCKHEER Wz.

Advertentien.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 12 AUGUSTUS – 26 AUUSTUS.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Philadelphia	H Highborn	15 August.	La Guayra	16 August.	New-York
Zulia	S. S. Morris	19 „	New-York	19 „	Maracaibo
Zulia	„	24 „	Maracaibo	24 „	New-York
Caracas	Furst	24 „	New-York	24 „	La Guayra
Merida	A. Johanson	16 „	Maracaibo	17 „	Maracaibo
Merida	„	21 „	Maracaibo	21 „	La Guayra
Merida	„	23 „	La Guayra	25 „	Maracaibo
Pr. der Nederl.	J. C. Metus	14 „	New-York	16 „	Amsterdam
Oranje Nassau	G. D. Nieman	19 „	Amsterdam	20 „	New-York
Pr. Willem IV	P. C. vd Graaff	27 „	New-York	28 „	Amsterdam
Barbadian	Manning	20 August.	Liverpool	20 Aug.	Cartagena
Niederwald	H. Brock	19 „	Colombia	20 „	Hamburg
Antonio Lopez	Autich	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Città di Torino	A Poggi	21 „	Genova	21 „	Colón
Musician	Neilson	19 „	Liverpool	19 „	Galveston

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Margarita C	12 Augustus	Aruba	*Electra H*	12 August.	Maracaibo
Refugio H	12 „	Aruba	*Margarita C*	12 „	Rio Hacha
Maria Abigail V	12 „	Maracaibo	*Hungaria H*	11 „	Bonaire
Hilda H	12 „	Maracaibo	*Refugio H*	12 „	Aruba
Meteor H	12 „	Maracaibo	*La Preferida*	14 „	Maracaibo
John. Blackw. I	12 „	Colón	*Juan Luis H*	17 „	aruba
Dreadnought H	13 „	Aruba	*Cor de Maria*	16 „	Rio Hacha
Carmen Josefa	13 „	Maracaibo	*Ariminta H*	16 „	Barbados
Clara C	14 „	Rio Hacha	*Lady C*	16 „	Aruba
Olinda H	15 „	Barahona	*Maria Abigail*	17 „	Maracaibo
Amadeo V	15 „	Maracaibo	*Meda H*	18 „	Maracaibo
Juan Luis H	16 „	Aruba	*Dreadnought*	21 „	Isla Barlov
Diana V	18 „	Barahona	*Virginia H*	21 „	Vela de Coro
Victoria H	17 „	Maracaibo	*Perla de Ozama*	25 „	Sto Domingo

14 Aug. is hier binnengekomen de Engelsche kolenboot **BEDEBURN** Cap. W H Mandell komende van New Port News.

a. s. Maandag 21 Aug. vertrekt de **DREADNOUGHT** naar de Bovw. Eilanden.

18 Aug. is H M **UTRECHT** hier weer teruggekeerd van Bonaire.

St. Thomaskring.

Donderdag avond 24 Aug. ten half 8 algemeene vergadering.

De Directeur,

P. I. VERRIET.

Drukker:
B. L. BOGAERS.